

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ใน การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการตนเองตามลำดับ ขั้นของการพัฒนาทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้ 1. ส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของ เด็กตามบริบทของชุมชนสังคม และวัฒนธรรมไทย 3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและ กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมี ความคุณภาพและมีความสุข 5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 มุ่งให้เด็กพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัยตามความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 31) 1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี 2. กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน 3. มีสุขภาพจิตที่ดีและมี ความสุข 4. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจดีงาม 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การ เคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย 6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย 7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย 8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 9. ใช้ภาษาสื่อสาร ได้เหมาะสมกับวัย 10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย 11. มี จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศิริราชบุรี ๒ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการของเด็กทั้ง ๔ ด้านให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่ง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการพัฒนา คือพัฒนาการด้านภาษาของเด็กที่สอดคล้องกับ มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนา ได้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้ และฟัง แล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้

การจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กศรีราษฎร์ ๒ ห้อง 2 จำนวน 32 คน พบปัญหาเด็กพูดภาษาไทยไม่ได้จำนวน 32 คน ซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสติปัญญา เรื่อง การพูดภาษาไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไม่ปฏิบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พฤติกรรมที่พึงประสงค์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าด้วยเรื่องการส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและ ชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่างๆ จากของจริง เล่นนิทานหรือร้องเพลงง่ายๆ ให้ฟัง เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 31)

จากการศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดชัยภูมิ (นางเยาวรัตน์ สิงหาราโท.2552 หน้า 106-107) พบว่าความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดชัยภูมิล้างเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (นางสาวพิชญาดา ธาตุอินจันทร์. 2550 หน้า 44) เรื่องการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย พบว่า การใช้หนังสือนิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดนักเรียนมีทักษะด้านการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมากรวมทั้ง (จันทนา ชูชื่น. 2553 หน้า บทคัดย่อ) เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานประกอบหุ่นมือมีความสามารถด้านการพูดทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสถานการณ์ปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำงานพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่พูดภาษาไทยไม่ได้และไม่เข้าใจภาษาไทย ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาไทยไม่ได้และไม่เข้าใจภาษาไทย ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยกับครูได้ และช่วยให้ครูสามารถพูดภาษาไทยให้เด็กเข้าใจได้มากขึ้นและสามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำถามการวิจัย

1. หนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ก่อน- หลัง การใช้หนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ก่อน - หลัง การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

สมมติฐาน

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งมีประสิทธิภาพ
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง หลังจากการใช้หนังสือนิทานดีกว่าก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนานิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งจำนวน 1 เรื่องคือ เรื่อง น้องเจนคนเก่ง

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล / กลุ่มทดลอง

- ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน

- เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศิรินาถบุรี ๒ ตำบลศิรินาถบุรี อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 32 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ

- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทาน

3.2 ตัวแปรตาม

- ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

- ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งหลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งดีกว่าก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิทาน หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาสั้น ๆ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เป็นภาษาไทย ที่มีความไพเราะและสนุกสนาน

ประสิทธิภาพของหนังสือนิทาน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสือนิทานมีความสอดคล้องกันอย่างแท้จริง

ผลการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทย หมายถึง คะแนนพัฒนาการด้านการพูดภาษาไทยที่เด็กปฐมวัยได้จากการวัดด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งทั้งก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

แบบทดสอบ

1. ข้อสอบวัดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการพูด จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นคะแนนเต็ม 5 คะแนน

2. แบบสังเกตพฤติกรรม / แบบวัดทักษะ หมายถึง แบบวัดพัฒนาการเกี่ยวกับการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง คิดเป็นคะแนนเต็ม 7 คะแนน

3. แบบสังเกตด้านจิตพิสัย หมายถึง แบบสังเกตการณ์แสดงออกทางด้านสีหน้าและอารมณ์ของเด็กปฐมวัยในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา โดยมีระดับคะแนนดังนี้

0 = เด็กไม่มีความสุขในการทำกิจกรรม

1 = เด็กมีความสุขในการทำกิจกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีหนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ไว้ใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ห้อง 2 จำนวน 1 เล่ม โดยผ่านการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นมาตรฐานที่ 9 ว่าด้วยการใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และหาคุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ สำหรับใช้เป็นแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับครูปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษาไปประยุกต์ใช้ต่อไป

2. เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยจากหนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาไทยดีขึ้น จากการได้รับการฝึกปฏิบัติจากหนังสือนิทานเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งนี้ ทั้งยังช่วยให้เด็กปฐมวัยตระหนักถึง การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้งด้านสติปัญญาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาสติปัญญาด้วยด้วย